

В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2021. С. 60–63.

3. Антонюк П. Є., Улещенко О. О. Прогалини кримінального процесуального закону, що впливають на ефективність процесу розслідування. Актуальні питання криміналістики та судової експертизи : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Київ, 19 листоп. 2020 р.) / [редкол.: В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. С. 82–85.

4. Мельниченко А. В. Забезпечення прав громадян під час відібрання біологічних зразків [Електронний ресурс]. Науковий вісник публічного та приватного права. 2016. Вип. 3. С. 46–49. URL : <http://www.nvppr.in.ua/index.php/vip>.

Бразалук Максиміліан Юрійович,
здобувач ступеня вищої освіти бакалавра
навчально-наукового інституту № 3
Національної академії внутрішніх справ
Науковий керівник: *Сокиран Фодір
Михайлович*, професор кафедри
криміналістики та судової медицини
Національної академії внутрішніх справ,
кандидат юридичних наук, доцент

ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ ПРОКУРОРА, СЛІДЧОГО Й ОПЕРАТИВНИХ ПІДРОЗДІЛІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Виявлення та запобігання кримінальних правопорушень, а також їх розслідування є одним з основних завдань системи правоохоронних органів України. Передусім, з необхідністю ефективного розслідування, запобігання та виявлення кримінальних правопорушень зустрічаються співробітники органів прокуратури, а також підрозділів Національної поліції України, а для забезпечення ефективності покладених на правоохоронні органи функцій, законодавцем було розроблено цілий комплекс механізмів реалізації цієї ефективності, яка впливає з основоположних засад кримінального процесу в Україні.

Один із таких механізмів включає в себе, зокрема, і взаємодію органів прокуратури з органами Національної поліції, на що акцентована достатня увага науковців-правників у галузі криміналістики та кримінального процесу, що, власне, і демонструє актуальність даної теми та її тісний міжпредметний зв'язок. Так, питаннями організації взаємодії прокурора, слідчого та оперативних підрозділів займалися такі науковці: А. Ф. Волобуєв, В. І. Галаган, В. Я. Горбачевський, М. А. Погорелький, Г. С. Римарчук, В. М. Сакал, С. О. Сорока, В. В. Топчій, Л. Д. Удалова, В. Г. Хахановський, В. В. Черней, С. С. Чернявський та інші. Втім, дана тема й досі спонукає науковців на нові наукові пошуки.

Дана тема також привертає фахівців у галузі права ще й тому, що при її детальному розгляді виникає об'єктивна необхідність узагальнювати й систематизувати напрацьовані знання з метою їх подальшого ефективного застосування та розробки нових можливих методологічних аспектів у галузі взаємодії правоохоронних органів підвищення ефективності виявлення, запобігання та розслідування надалі нових кримінальних правопорушень.

Слід наголосити, що основним напрямом взаємодії процесуального керівника з іншими суб'єктами кримінального провадження є, перш за все, процесуальна взаємодія прокурора зі слідчим, що здійснює досудове розслідування [1, с. 75]. У свою чергу слідчі та працівники оперативних підрозділів зобов'язані виконувати доручення та вказівки прокурора, котрі надаються в письмовій формі, а також інші процесуальні рішення, що приймає прокурор відповідно до своїх повноважень і компетенції.

Водночас проведення на високому професійному рівні усіх слідчих (розшукових) дій із гарантуванням учасникам захисту прав і їх законних інтересів потребує тісної взаємодії між суб'єктами провадження цих слідчих (розшукових) дій.

Так, хоч положеннями кримінального процесуального законодавства і передбачена самостійність діяльності слідчого, втім, слідчий зобов'язаний виконувати доручення та вказівки прокурора, які надаються в письмовій формі та в порядку, передбаченому Кримінальним процесуальним кодексом України [2]. У випадку невиконання слідчим таких вказівок, він буде нести відповідальність, передбачену Кодексом України про адміністративні правопорушення [3].

Під час досудового розслідування важливе місце займають співробітники оперативних підрозділів, які взаємодіють зі слідчим і прокурором шляхом отримання від останніх письмових доручень. Так, згідно з положеннями Кримінального процесуального кодексу, отримавши письмове доручення від слідчого, співробітник оперативного підрозділу користується повноваженнями слідчого та не має права здійснювати процесуальні дії за власною ініціативою, а також звертатися з клопотаннями до прокурора. Доручення, які надаються слідчим і прокурором є обов'язковими для виконання оперативним працівником [2].

При цьому слід враховувати, що слідчий є зв'язною ланкою у взаємовідносинах, які складаються в рамках взаємодії і саме він несе відповідальність за законність і своєчасність провадження процесуальних дій.

В рамках розгляду питання взаємодії прокурора, слідчого та співробітника оперативного підрозділу слід також згадати про керівника органу досудового розслідування, який, окрім прокурора, також наділений повноваженнями з контролю, а також організації ходу досудового розслідування. Саме керівник органу досудового розслідування уповноважений визначати та відсторонювати слідчого,

яким здійснюється досудове розслідування. Таким чином, можна дійти до висновку, що керівник органу досудового розслідування є важливою процесуальною фігурою у взаємозв'язку між прокурором – процесуальним керівником досудового розслідування та слідчим – особою, яка власне здійснює розслідування [1, с. 78].

На підставі проведеного дослідження можна стверджувати, що взаємодія прокурора, слідчого та оперативних підрозділів національної поліції під час проведення слідчих (розшукових) дій є важливою та необхідною умовою розслідування кримінальних правопорушень. Ця взаємодія реалізується у двох формах: взаємодія між прокурором і слідчим та взаємодія між слідчим та працівником оперативного підрозділу. Прокурор організовує діяльність слідчого у формі процесуального керівництва, а останній у свою чергу дає доручення співробітникам оперативних підрозділів. При цьому керівник органу досудового розслідування виступає в цій взаємодії своєрідною зв'язною ланкою для забезпечення реалізації доручень прокурора слідчим.

Список використаних джерел

1. Процесуальне керівництво прокурором досудовим розслідуванням: організаційно правові та криміналістичні основи: наук.-практ. посіб. / кол. авт. – [2-ге вид., переробл.] – К.: Національна академія прокуратури України, 2016. – 796 с.

2. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13.04.2012 № 4651-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17/conv#n387>.

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення (статті 1 - 212-24): Закон України від 07.12.1984 № 8073-X [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10/conv#n2005>.

Вейц Аркадій Михайлович,

аспірант кафедри криміналістики

Національного університету «Одеська
юридична академія»

ДЕЯКІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОГО АНАЛІЗУ КІБЕРЗЛОЧИНІВ, ВЧИНЕНИХ ЗА УЧАСТЮ СЛУЖБОВОЇ ОСОБИ АБО ТАКОЇ, ЯКА ЗДІЙСНЮЄ ПРОФЕСІЙНУ ДІЯЛЬНІСТЬ, ПОВ'ЯЗАНУ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

Сьогодні «кібернетична» складова службової та професійної діяльності обумовлює необхідність вирішення при розслідуванні службових злочинів комплексних завдань, тобто завдань, пов'язаних з доказуванням не окремого кримінального правопорушення, регламентованого Розділом XVII Кримінального кодексу України, а комплексу органічно взаємопов'язаних злочинних дій, серед яких досить часто присутні злочини в сфері використання комп'ютерної техніки, які